

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Satsingsforslag utenfor rammen 2020 - forslag fra UiT Norges arktiske universitet

I tildelingsbrevet for 2018 er UiT Norges arktiske universitet gitt mulighet til å utarbeide forslag til satsinger utenfor rammen for budsjettåret 2020.

UiTs innspill til satsinger utenfor rammen ble behandlet i universitetsstyremøte 25. oktober 2018.

Strategisk forankring

Dokumentet: Drivkraft i Nord – UiTs strategi mot 2020 er sentral og har vært retningsgivende for prioritering av institusjonens fokusområder. I tillegg har følgende dokument vært viktige premissleverandører i prioriteringsarbeidet:

- Eksisterende sektormål og nasjonale styringsparametere
- Øvrige nasjonale sektorpolitiske mål forankret i Stortingsmeldinger og nasjonale strategier.
- Institusjonens satsingsforslag utenfor rammen 2019.

1. Endring av finansieringskategori

Endring av finansieringskategori for integrert Master i akvamedisin

Akvamedisin er, i likhet med medisin, veterinærstudiet og odontologi (studier som gir autorisasjon), svært ressurskrevende utdanningstilbud, og et studium som er faglig krevende. Søkningen til akvamedisin er svært god, og det er stor etterspørsel etter uteksaminerte kandidater i Nord-Norge. For å sikre fremtidig utvikling av havbruksnæringen i nord, er det viktig å styrke forskning og utdanning innen akvamedisin, blant annet gjennom en tilstrekkelig grunnfinansiering.

Sammen med UiB søkes det om kategoriendring for akvamedisin fra finansieringskategori C til A og samme kategori som veterinærstudiet.

Kategoriendring maritim profesjonsutdanning

Det henvises til Kunnskapsdepartementets brev fra 23. oktober 2012 (ref 11/5470), hvor det ble opplyst at dersom en vurdering av kategoriendring for maritim utdanning skal gjøres for fremtidige budsjettår, vil dette gjøres i en helhetlig kontekst for alle institusjonene som tilbyr maritim utdanning. I denne sammenhengen vises til tidligere budsjettforslag fra tidligere Høgskolen i Buskerud og Vestfold (Universitetet i Sørøst- Norge), Universitetet i Tromsø, Høgskolen i Ålesund (NTNU Ålesund) og Høgskulen Stord/Haugesund (Høgskulen på Vestlandet).

UiT søker med dette om en stegvis innføring av endret finansiering fra E til B etter tilsvarende modell som gjort for grunnleggende lærerutdanning. Det vises til tidligere innsendte kostnadsberegninger som grunnlag for kategori B. Kategoriendringen vil sikre en bærekraftig maritim profesjonsutdanning og vil avvike behov for fremtidige tilleggsbevilgninger.

Universitetet søker om endret strategisk tildeling fra kategori E til B, for 70 studieplasser innenfor maritim profesjonsutdanning.

Kategoriendring - Bachelor og master i klinisk ernæring

UiT startet i 2016 et nytt bachelorprogram i ernæringsvitenskap ved tildelingen av 15 studieplasser. Studiet utvikles nå videre med et masterprogram som starter i 2019. De 15 tildelte studieplassene til bachelorprogrammet var for 5 år i kategori D. Dette er imidlertid betydelig lavere finansiering enn kostnadene for utdanningen, og studiet krever finansiering fra andre kilder. Finansieringen vil bli ytterligere problematisk ved oppstarten av masterstudiet høsten 2019.

Tilsvarende studium ved UiO er i finansieringskategori D for bachelor og C for master. I forhold til godkjent studieplan og de krav som stilles til et slikt studium er studiet betydelig underfinansiert.

UiT ber om endring av finansieringskategori til kategori C for masterprogrammet.

2. Nye studieplasser

10 studieplasser – Masterstudium i akvamedisin

Søkningen til det integrerte mastergradsstudiet i akvamedisin er meget god og det er stor etterspørsel etter uteksaminerte kandidater. Akvamedisin er viktig for fremtidig utvikling av havbruksnæringen i nord. Det forventes en mangedobling av næringen fremover. For å sikre framtidig utvikling av havbruksnæringen i nord, er det viktig å styrke forskning og utdanning innen akvamedisin. Basert på denne responsen, er det behov for å øke antall fullfinansierte studieplasser innenfor rammen, fra 10 studieplasser per kull til 20.

20 studieplasser - Masterstudium i luftfartsvitenskap

UiT Norges arktiske universitet er den viktigste leverandøren av kompetanse i og for nordområdene. Universitetet ønsker å forsterke vår posisjon ved å opprette et mastergradsprogram i Luftfartsvitenskap. Masterprogrammet har sitt primære fokus og forskningsperspektiv på operativ sikkerhet i luftfartsoperasjoner i nord.

Luftfartsoperasjoner i nordområdene foregår i noen av de mest krevende områdene i verden med store avstander, utfordrende topografi, kortbanenett, få automatiserte prosesser og manglende

infrastruktur på flyplassene. Operasjon av fly og helikopter i arktiske strøk stiller derfor høye krav til aktørenes ferdigheter, teknologi, kompetanse, ledelse, organisering og samhandling.

Norsk luftfart skal være verdensledende på å operere i arktiske strøk. Å trene piloter i å fly og operere i nord skal være UiTs bidrag til norsk og internasjonal luftfart. Programmets mål er å bidra til at operativ kompetanse blir en nasjonal eksportvare.

Opprettelsen av Masterprogrammet i Luftfartsvitenskap er en naturlig forlengelse av det nasjonale ansvaret UIT har for luftfartskompetansen i Norge. Universitetet huser Norges eneste offentlig finansierte trafikkflygerutdanning, som tilbyr en integrert bachelorgrad med sertifisering i henhold til internasjonale standarder (CPL- ATPL sertifikat). Masterprogrammet bidrar til å fyllestgjøre et helhetlig og integrert utdanningsløp i luftfartsvitenskap.

Arbeidet med å knytte fag og kompetansepersoner inn mot studiet i II- stillinger er allerede i gang. Det er allerede ansatt tre personer fra henholdsvis SAS, Norwegian og Lufttransport i II – stillinger ved UIT.

Det bes om 20 studieplasser til oppretting av masterstudium i luftfartsfag – finansieringskategori A.

20 nye studieplasser – Bachelor i paramedisin (ambulansearbeid) – finansieringskategori D

Som resultat av initiativ fra Helse-Nord og Universitetssykehuset Nord-Norge (UNN) har UIT ved Det helsevitenskapelige fakultet utredet og utviklet et studietilbud i ambulansearbeid. Studiet er utviklet i samarbeid med det akuttmedisinske miljøet på UNN, og praksis i utdanningen er avklart med helseforetakene. Studiet startet opp i 2018, og utdanningen har vist seg meget attraktiv og med stor søkning. Det er en forutsetning for permanent drift av utdanningen at permanent finansiering gjennom tildeling av studieplasser kommer på plass.

Ambulansetjenesten er en unik leverandør av helsehjelp. Det leveres medisinske tjenester i en ”utenfor-sykehus” - setting med utgangspunkt i delegasjon fra lege. Selv om tjenesten ikke er uavhengig i sin utøvelse av medisinsk behandling, er yrkesutøvelsen relativt ofte utført uten direkte tilsyn og med betydelig krav til vurdering, problemløsning og beslutningstaking.

Bachelorstudiet kvalifiserer hovedsakelig til arbeid i ambulansetjenesten, men også andre stillinger i det private og offentlige arbeidsmarkedet er aktuelle. Eksempler på arbeidsplasser en paramedic kan utøve yrket sitt i, er bil-, båt og luftambulanse, akuttmottak, AMK (akuttmedisinsk kommunikasjonssentral), legevakt og innen Forsvaret. Tjenesten er i sterk utvikling og kompetanse som paramedic etterspørres i økende grad.

Bachelor i Arktisk og naturbasert reiseliv – Svalbard

Norges Arktiske Universitet - UiT tilbyr i dag i samarbeid med Universitetssenteret på Svalbard (UNIS) et årstudium i Arktisk Naturguiding (ANG) på Svalbard. Gjennom å etablere en treårig bachelorutdanning i *arktisk naturbasert reiseliv* på Svalbard, vil man bidra til en bærekraftig og faglig forankret utvikling av reiselivet på øygruppen. Dette er i samsvar med reiselivets egen strategi «Masterplan destinasjon Svalbard mot 2025», der det understrekes at kunnskap og kompetanse må være bærende elementer i den videre utviklingen. Samtidig vil forsknings-/utdanningssektoren på Svalbard styrkes gjennom å bygge opp et utdannings- og forskningsmiljø innen *arktisk naturbasert reiseliv* på Svalbard. Dette fagmiljøet skal kunne være med på å sette

nasjonale og internasjonale betingelser for bærekraftig bruk av natur i sammenheng med utvikling av reiselivsnæringen.

Erfaringene fra årsstudiet i naturguiding på Svalbard tilsier at dette vil være et attraktivt studietilbud. En etablering av et bachelorstudium vil være et tydelig bidrag til UiTs strategi om satsing på aktiviteter på Svalbard.

UiT ber om finansiering til 10 studieplasser i aktuell finansieringskategori.

Permanent finansiering av fellesgraden Governance and Entrepreneurship in Northern and Indigenous Areas (GENI)

Siden 2015 har UiT og University of Saskatchewan (USask), Canada, tilbudt fellesgradsprogrammet Master in Governance and Entrepreneurship in Northern and Indigenous Areas (GENI) som en pilot. Programmet er flerfaglig med et tyngdepunkt innenfor ressursforvaltning, samiske og urfolksspørsmål, politiske prosesser og entreprenørskap. Det omfatter 120 STP og tilbys fleksibelt over seks semester. All undervisning og eksamen foregår på engelsk.

UiT og USask eier og drifter hver sine emner i programmet, og UiT tilbyr 60 STP og USask tilsvarende. I alle emnene bidrar partneruniversitetet med en viss andel undervisning for å sikre komparative perspektiver gjennom hele studieprogrammet. Målgruppen for studiet er i første rekke personer som ønsker å ta en master samtidig som de er i jobb og det tilbys derfor som et deltidsstudium. GENI-programmet er det første fellesgradsprogrammet mellom en norsk og en kanadisk institusjon. Det svarer i stor grad på mål i sektoren og strategier i høyere utdanning og forskning knyttet til å øke kvaliteten gjennom samspill med andre, innovasjon og samarbeid med næringsliv, fleksible utdanningsløsninger, internasjonalisering og et faglig tyngdepunkt i nordområde- og urfolksspørsmål.

Kunnskap om utviklingen i nordområdene er avgjørende for å forstå framtidens globale samfunns- og klimaendringer, og GENI styrker UiTs ledende posisjon i forskning og utdanning på Arktis og nordområdene og kobler samfunnsvitenskapelige perspektiver tettere til klima- og miljøspørsmål, innovasjons- og omstillingsprosesser i nordlige samfunn. Studentene som er uteksaminert til nå, har fått tilbud om gode og relevante jobber både på kanadisk og norsk side.

3. Samisk sykepleierutdanning

20 studieplasser – samisk sykepleierutdanning

Etter fusjonen i 2013 med Høgskolen i Finnmark og i 2016 med Høgskolen i Narvik og Harstad har UiT Norges arktiske universitet utdannet sykepleiere ved fire studiesteder med et samlet årlig kandidatmåltall på 261. I juni 2018 ble UiT tildelt 20 nye studieplasser i sykepleie med føring om opptak på studiested Alta og UiT sitt samlede tilbud innen sykepleie har med dette følgende profil:

- UiT Narvik: Et fulltidsstudium over tre år. Årlig kandidatmåltall på 33.
- UiT Harstad: Et fulltidsstudium over tre år, samt et deltidsstudium over fire år. Samlet årlig kandidatmåltall på 60.
- UiT Tromsø: Et fulltidsstudium over tre år, samt et deltidsstudium over fire år som også tilbys i en desentralisert modell fra fire studiesteder utenfor Tromsø. Samlet årlig kandidatmåltall på 116.

- UiT Hammerfest: Et fulltidsstudium over tre år, samt et deltidsstudium over fire år som også tilbys som et desentralisert nettstøttet og samlingsbasert studium i Finnmark fylke (opptak januar 2018 med samlinger lagt til Hammerfest og Kirkenes). Samlet årlig kandidatmåltall på 50.
- UiT Alta: Nytt studietilbud med første opptak i januar 2019 for 20 studieplasser. Gis som et deltidsstudium over fire år under ledelse av IHO Hammerfest.

Flere studier viser at en stor andel av sykepleiere blir ved utdanningssted etter endt utdanning. Med den samlede porteføljen innen sykepleierutdanning gir UiT i dag et volummessig betydelig tilskudd til helsetjenesten i Troms og Finnmark. Det som imidlertid mangler i denne sammenheng er et utdanningstilbud innen sykepleie som er tilpasset en samisktalende kontekst og som er spisset for å ivareta den samisktalende pasienten og som kan dekke behovet i hele det nord-samiske området. Et slikt tilbud vil også bidra til å oppfylle ILO-konvensjonens bestemmelser om urfolks rett til utdanning og helsetjenester slik det er formulert i konvensjonens artikkel 7 og 27. Rektorene ved UiT og Samisk høyskole mener at dette er et studietilbud som disse utdanningsinstitusjonene i samarbeid kan få til, noe som vil betinge en satsning utenfor rammen i 2020.

UiT ber om studieplasser som er tilpasset følgende plan:

- Deltidsstudium over fire år med et opptak på **20 studenter** og at programmet dimensjoneres for et **opptak hvert andre år**.
- Opptak av studenter og øvrig studieadministrativt arbeid håndteres av studieadministrasjon UiT, og studiet er en fellesgrad med Samisk Høgskole.
- Sykepleierutdanning er finansiert i **kategori E**. Siden dette er et utviklingsprosjekt i nasjonal sammenheng bes det i tillegg om driftsmidler til oppbygging av studiet. Oppstart vil kreve investering i utstyr, egen prosjektledelse (studieleder) med fulltidstilsatt vitenskapelige ansatte og eventuelle deltidsstillinger, samt rekrutteringsstilling for følgeforskning.
- Det initieres følgeforskning på prosjektet under ledelse av forskningsgruppe ved UiT campus Hammerfest, som arbeider med fokus på «rural and remote nursing and health care» og som driver flere forskningsprosjekter knyttet til samiske forhold og «cultural safety».

4. Drift av forskningsfartøyer og nytt Kystfartøy nord

F/F Kronprins Haakon ble satt i operativ drift fra august 2018. Det er ikke gitt bevilgning til å fullfinansiere drift av fartøyet utover den bevilgningen som er tildelt Havforskningsinstituttet til fartøysdrift og Norsk Polarinstitutt med finansieringen av ca. seks måneder knyttet til tokt i Antarktis i 2019.

UiT fikk i statsbudsjettet for 2017 40 millioner over 2 år til oppgradering av *F/F Helmer Hanssen*. Bevilgningen ble gitt på bakgrunn av en rapport som tilsa at fartøyet kunne fungere som kystfartøy nord ut 2026. Prosjektering av nytt fartøy bør derfor settes i gang i 2020.

I samarbeid med øvrige statlige institusjoner med forskningsfartøy har Havforskningsinstituttet (HI) utarbeidet en felles rapport om fremtidig fartøybehov for utdanning og forskning, samt vedlikehold av lange tidsserier. Rapporten er sendt til NFD som behandler saken på vegne av øvrige departementer med forskningsfartøy. I henhold til rapporten anbefales det at *F/F Helmer*

Hanssen videreføres til 2026, samtidig som prosjektering av et nytt Kystfartøy Nord igangsettes fra 2020.

UiT eier i dag forskningsfartøyene *Helmer Hanssen*, *Johan Ruud* og *Hyas*. Helmer Hanssen har isklasse og kan gå i arktiske farvann med en viss mengde is. Johan Ruud og Hyas er mindre, og beregnet for kystfarvann. Med Kronprins Håkon vil den samlede kapasiteten øke betydelig. Det er likevel nødvendig å opprettholde en hensiktsmessig sammensetning av fartøyflåten, både av hensyn til kapasitet og driftsøkonomi. For eksempel vil det være ulønnsomt å bruke de største fartøyene til innhenting av prøver i kystnære farvann. Tilsvarende vil Kronprins Håkon ha kapasitet til langvarige ekspedisjoner i fjerne farvann, slik som Antarktis, noe Helmer Hanssen ikke har. Kronprins Håkon vil da være utilgjengelig for øvrige brukere i lange perioder av gangen. UiT vil fase ut F/F Johan Ruud. Deler av aktiviteten som har gått på dette fartøyet vil nå overføres til Helmer Hanssen, til mindre fartøyer eller til leiefartøyer.

Ettersom både *FF Kronprins Haakon* og *Helmer Hanssen* skal være i operativ drift fremover, ber UiT om midler til fullfinansiering av fartøysdrift. På grunnlag av beregninger gjort av Havforskningsinstituttet, må UiT bekoste 50% av driftskostnadene for *FF Kronprins Haakon* som ikke kan relateres til enkelttokt, det vil si om lag 30 mill kr for UiTs brukerandel av fartøyet.

Et nytt kystfartøy på størrelse med, eller litt mindre enn, dagens Helmer Hanssen antas å ha en kostnad på rundt 700-800 millioner kroner. Det tas sikte på å starte opp prosjekteringen i 2020.

Oppsummering av forslagene:

Prioritet	Satsingsforslag	2020	2021	2022
	Kategoriendring for integrert Master i akvamedisin	Fra C til A		
	Kategoriendring maritim profesjonsutdanning	Fra E til B		
	Kategoriendring - Bachelor og master i klinisk ernæring	Fra D til C		
	Masterstudium i akvamedisin	10 studieplasser kat A		
	Masterstudium i luftfartsvitenskap	20 studieplasser kat A		
	Bachelor i paramedisin (ambulansearbeid)	20 studieplasser kat D		
	Bachelor i Arktisk og naturbasert reiseliv – Svalbard	10 studieplasser kat A		
	Permanent finansiering av fellesgraden Governance and Entrepreneurship in Northern and Indigenous Areas (GENI)			
	Samisk sykepleierutdanning	20 studieplasser kat F		
	Drift av forskningsfartøyer og nytt Kystfartøy nord	40 mill	40 mill	40 mill

Vennlig hilsen

Jørgen Fosslund
universitetsdirektør

Eli M Pedersen
økonomidirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur